

Vraag nr. 4
van 3 oktober 2003
van de heer CARL DECALUWE

Biologisch waardevolle gebieden – Overlappingsen

Vogelrichtlijngebieden en Habitatgebieden overlappen vaak de op de gewestplannen ingekleurde industriegebieden en woonzones, met blokkering tot gevolg. Bovendien heeft dit een serieuze invloed op de vergunbaarheid van bepaalde projecten.

Deze richtlijnen zijn vaak uitvloeisels van Europese richtlijnen, maar ook de Vlaamse overheid is mede verantwoordelijk, door bijvoorbeeld de afbakening van VEN-gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk).

1. Hoeveel hectare (ha) woongebied en industriegebied wordt overlapt door deze biologisch waardevolle gebieden ?

Graag opgesplitst per provincie en per gemeente.

2. Er bestaat echter een uitzondering voor projecten van "groot algemeen belang".

Welke projecten worden beschouwd als van "groot algemeen belang" ?

Aan welke criteria moeten deze projecten voldoen ?

Welke projecten werden in het verleden reeds beschouwd als van "groot algemeen belang" en konden deze uitzondering genieten ?

3. Ter compensatie moet de overheid nieuwe gebieden ter bescherming van de vogel- en habitatsoorten aanwijzen.

In welke mate gebeurde dit reeds ? Hoeveel ha werd telkens gecompenseerd ?

Kan dit eveneens worden opgesplitst per provincie en per gemeente ?

Antwoord

De afbakening van de speciale beschermingszones (SBZ) behoort tot de bevoegdheid van minister Sannen. Voor het berekenen van de oppervlakte overlapping tussen de gewestplanbestemmingen wonen en industrie en de speciale beschermingszo-

nes werd gebruikgemaakt van de digitale gegevens zoals ze verspreid worden door het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen (gewestplan d.d. 1.1.2002) (*GIS : Geografisch Informatiesysteem – red.*).

Met behulp van een geografisch informatiesysteem kunnen deze twee gegevenslagen met elkaar vergeleken worden. Omdat de twee gegevenslagen opge maakt zijn op basis van verschillende schalen en verschillende referentiebestanden ontstaan er fouten wanneer ze samen gebruikt worden. Deze fouten hebben te maken met begrenzingen die niet naadloos op elkaar aansluiten, waardoor er kleine "nonsens" overlappingsen ontstaan aan de randen van de gebieden. Opgeteld voor heel Vlaanderen nemen deze nonsensgebieden enkele tientallen hectaren in. De resultaten van deze oefening moeten dan ook met enige voorzichtigheid en voorbehoud geïnterpreteerd worden. Enkel gebieden groter dan een halve hectare zijn om die reden in deze bespreking opgenomen.

Het is op basis van diezelfde gegevens dat ook eerder al door bepaalde organisaties of verenigingen cijfergegevens over dit onderwerp naar buiten werden gebracht.

De aanduiding van speciale beschermingszones, zijnde de Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) én Vogelrichtlijngebied (SBZ-V) boven woon- of industriegebieden, maakt de bestemmingen niet per definitie onrealiseerbaar. De ligging van een woon- of industriegebied binnen een speciale beschermingszone op zich kan dan ook geen grond voor het weigeren van een stedenbouwkundige vergunning zijn.

De afbakening van de speciale beschermingszones betreft gebieden waarin welbepaalde soorten en habitats voorkomen, hetgeen niet betekent dat alle percelen binnen de perimeter van de speciale beschermingszone even belangrijk zijn voor de instandhouding van die soorten en habitats. Gelet op het schaalniveau waarop de speciale beschermingszones afgebakend werden, moeten die zones dus veeleer begrepen worden als perimeters waarbinnen de bedoelde soorten en habitats voornamelijk voorkomen of gebieden die van belang kunnen zijn voor de instandhouding ervan.

De Europese Habitatrichtlijn legt op dat bij een vergunningsaanvraag in of in de nabijheid van een speciale beschermingszone telkens onderzocht moet worden in hoeverre de geplande werken en handelingen een betekenisvolle aantasting kunnen veroorzaken van de soorten of habitats waarvoor het gebied is aangeduid als speciale beschermings-

zone. Indien er geen significante impact is, kan er ten aanzien van de Habitatrichtlijn althans geen bezwaar zijn om een vergunning te verlenen.

Indien het plan of project wel een significante negatieve impact heeft op de soorten en habitats waarvoor het Vogel- of Habitatrichtlijngebied is aangewezen, dan kan er in principe geen vergunning verleend worden, tenzij het gaat om een project met dwingende redenen van groot algemeen belang waarvoor geen alternatieven bestaan. In dat geval dient het verlies ten aanzien van het Vogel- of Habitatrichtlijngebied gecompenseerd te worden.

In Vlaanderen werd circa 102.000 ha afgebakend als Habitatrichtlijngebied (SBZ-H).

In Vlaanderen overlappen circa 117 ha Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) met woongebieden en circa 109 ha met industriegebieden.

- De overlapping met woongebieden concentreert zich voornamelijk in de kustgemeenten (80 ha : Knokke-Heist, De Haan, Bredene, Nieuwpoort, Koksijde en De Panne). In hoofdzaak gaat het hier om woongebieden die reeds afgebakend werden als beschermd duingebied in het kader van het duinendecreet. In Heusden-Zolder overlapt 12 ha met een niet gerealiseerd woonuitbreidingsgebied gelegen in een overstromingsgebied.
- De overlappingen met industriegebied komen voor het grootste deel voor in de zeehavengebieden van Brugge-Zeebrugge (40 ha) en de Waaslandhaven (17 ha) en een niet gerealiseerd industriegebied langs de Rupel (Zuidelijk Eiland Wintam, Bornem, 20 ha). De overige overlappingen liggen verspreid over Vlaanderen. Het gaat telkens om zeer kleine oppervlakten.

	Woon- gebieden (ha)	Industrie- gebieden (ha)
West-Vlaanderen	80	40
Oost-Vlaanderen	8	21
Antwerpen	3	33
Limburg	20	6
Vlaams-Brabant	6	9
Vlaanderen	117	109

Voor de Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V) is er een veel grotere overlapping : 2.579 ha met woongebieden en 4.508 ha met industriegebieden. De afbakening van de Vogelrichtlijngebie-

den gebeurde dan ook op een geheel ander schaalniveau dan de bestemmingsplannen en is bijgevolg veel minder gedetailleerd. Niet alle gebieden die zich binnen de perimeter van deze Vogelrichtlijngebieden bevinden, zijn effectief van belang voor de instandhouding van de soorten en habitats waarvoor deze gebieden zijn aangewezen.

De grootste overlapping zit ook hier in de zeehavengebieden van Brugge-Zeebrugge en de Waaslandhaven. Grote delen van de Limburgse Kempen werden afgebakend als SBZ-V, wat ook de overlapping daar verklaart.

SBZ-V	Woon- gebieden (ha)	Industrie- gebieden (ha)
West-Vlaanderen	207	266
Oost-Vlaanderen	42	3.931
Antwerpen	166	76
Limburg	1.954	227
Vlaams-Brabant	210	8
Vlaanderen	2.579	4.508

De afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk overlapt per definitie niet met woon- of industriegebieden, de bepalingen van het decreet natuurbehoud laten dit immers niet toe. Enkel gebieden die reeds afgebakend werden in het kader van het duinendecreet kunnen hierop een uitzondering vormen.

De advisering van de passende beoordelingen behoort niet tot de bevoegdheid van mijn administratie, maar valt onder de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu.